U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **JUDr. L. K.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 3. 2020, č. j. OSZ-49366-86/M-Ří-2020, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 2. 12. 2021, č. j. 19 Ad 1/2020 - 59,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků řízení **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 10. 3. 2020 č. j. OSZ-49366-86/M-Ří-2020 (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl námitky žalobce a potvrdil rozhodnutí Ministerstva vnitra, orgánu sociálního zabezpečení ze dne 31. 12. 2019 č. j. OSZ-49366-85/D-Kč-2019 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“), který rozhodl o zvýšení starobního důchodu žalobci za jednotlivé roky od 1. 3. 2001, kdy mu byl důchod přiznán, a dále rozhodl, že výplata zvýšeného starobního důchodu náleží od 16. 12. 2014.

[2] Žalobce se dále bránil žalobou, kterou Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v záhlaví nadepsaným rozsudkem zamítl. Nejprve posoudil namítanou nicotnost napadeného rozhodnutí; shledal, že orgán sociálního zabezpečení Ministerstva vnitra je existující správní orgán, který měl pravomoc ve věci rozhodovat dle zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon 582/1991 Sb.).

[3] Dále uvedl, že příspěvek za službu (výsluhový příspěvek) nepatří mezi dávky důchodového pojištění. V projednávaném případě soud považoval za klíčový § 116 odst. 4 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, dle kterého příspěvek nenáleží ode dne vzniku nároku na starobní důchod, a na něj navazující § 118 odst. 2 téhož zákona, dle něhož při souběhu nároku na příspěvek a na starobní, plný invalidní nebo částečný invalidní důchod náleží oprávněnému podle jeho volby buď příspěvek, nebo důchod. V této souvislosti odkázal též na přiléhavou judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 27. 4. 2007 č. j. 5 As 71/2006 - 86 a další.

[4] Závěrem nepřisvědčil výkladovým tezím žalobce, které jsou v rozporu jak s ustálenou judikaturou správních soudů, tak i formulací příslušných právních norem.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Proti rozsudku městského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) - d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[6] Její podstatou je široce rozvedená a košatá námitka rozporu napadeného rozhodnutí s právními předpisy, neboť výsluhový příspěvek ve výši 9.962 Kč měsíčně nebyl „překlopen“ na starobní důchod; ten mu byl „vnucen“ toliko ve výši 6.848 Kč. Výsluhový příspěvek je podle jeho přesvědčení dávkou důchodového pojištění, což vyplývá z jím provedené interpretace pojmu sociální zabezpečení ve smyslu § 2 zákona č. 582/1991 Sb. Žalovaný rovněž postupoval nezákonně, pokud mu výplatu tohoto příspěvku zrušil.

[7] Na podporu své argumentace citoval celou řadu právních předpisů a provedl vlastní rozbor a interpretaci judikatury správních soudů.

[8] Žalovaný ve vyjádření navrhl zamítnutí podané kasační stížnosti; ta dle něj v zásadě obsahuje totožnou argumentaci (místy zmatečnou), kterou stěžovatel uvedl již v řízení o námitkách podle ustanovení § 88 zákona č. 582/1991 Sb., a následně též v žalobě. Tato argumentace však nemá oporu v právních předpisech a nereflektuje vysvětlení dané situace, kterého se stěžovateli opakovaně ze strany správních orgánů i soudu dostalo.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou a jedná se o kasační stížnost, která je ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. „*jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost.*“ V posuzovaném případě o věci rozhodoval specializovaný samosoudce (viz § 31 odst. 2 s. ř. s.), proto se Nejvyšší správní soud dále zabýval otázkou, zda je kasační stížnost přijatelná. Výkladem kritérií přijatelnosti se již tento soud v minulosti podrobně zabýval, a to v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS. V něm interpretoval neurčitý právní pojem „*přesah vlastních zájmů stěžovatele*“. O přijatelnou kasační stížnost se dle citovaného rozhodnutí

může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti žádné důvody přijatelnosti výslovně nesdělil. Jak ovšem vyplývá i ze shora citovaného usnesení, je sice v jeho zájmu, aby uvedl, v čem spatřuje přesah svých zájmů, pokud tak ovšem neučiní, neznamená to, že by Nejvyšší správní soud bez dalšího přikročil k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost. V nynější věci však soud žádný „*přesah vlastních zájmů*“ stěžovatele neidentifikoval, neboť v kasační stížnosti nepředestřel žádnou právní otázku, která by byla sporná (kupříkladu v důsledku nejasného výkladu zákona), či která by nebyla v dosavadní judikaturní praxi dosud zodpovězena.

[11] Kasační soud ze správního spisu zjistil, že Ministerstvo vnitra, orgán sociálního zabezpečení dne 4. 1. 2001 podle § 116 odst. 4 zákona č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky rozhodl tak, že dnem 28. 2. 2001 zaniká žalobci nárok na příspěvek na službu v částce 8.652 Kč měsíčně, s odůvodněním, že tento příspěvek nenáleží ode dne vzniku nároku na starobní důchod, přičemž nárok na starobní důchod vznikl stěžovateli dnem 1. 3. 2001. Ten následně dne 3. 4. 2001 požádal o přiznání starobního důchodu, který mu byl přiznán v procentní výměře 5.399 Kč měsíčně, v základní výměře 1.310 Kč měsíčně, celkem ve výši 6.709 Kč měsíčně.

[12] Stěžovatel v podstatě pouze obsáhle brojí proti aplikaci § 116 odst. 4 zákona č. 186/1992 Sb., který ve vztahu k příspěvku za službu uvádí, že „*příspěvek nenáleží ode dne vzniku nároku na starobní důchod*“. Na toto ustanovení pak navazuje § 118 odst. 2 téhož zákona, dle kterého „*při souběhu nároku na příspěvek a na starobní, plný invalidní nebo částečný invalidní důchod náleží oprávněnému podle jeho volby buď příspěvek, nebo důchod.*“

[13] Městský soud zde zcela přiléhavě citoval z rozsudku kasačního soudu ze dne 27. 4. 2007, č. j. 5 As 71/2006 - 86, zabývajícím se vztahem mezi těmito ustanoveními, dle kterého: „*Výrazem „nenáleží“ použitým v § 116 odst. 4 zákona totiž zákonodárce vytvořil situaci pro postup dle ustanovení § 118 odst. 2 citovaného zákona, podle něhož při souběhu nároku na příspěvek a na starobní, plný invalidní nebo částečný invalidní důchod náleží oprávněnému podle jeho volby buď příspěvek, nebo důchod. To znamená, že stanovením, že ode dne vzniku nároku na starobní důchod příspěvek nenáleží, určil hranici – bod, od něhož příspěvek nenáleží, a to do učinění volby oprávněným buď pro příspěvek a poté by při trvajícím nároku byla obnovena i realizace původního nároku, nebo pro starobní důchod a poté by touto volbou zanikl i nárok na příspěvek. Sledoval tím cíl zabránit tomu, aby nemohly být současně vypláceny obě dávky, avšak chtěl umožnit oprávněnému učinit volbu mezi oběma dávkami, což ovšem nešlo bez zachování nároku na příspěvek.*“ Shodně též i nyní rozhodující senát tento výklad (opakovaně citovaný i další judikaturou – viz například rozsudek ze dne 27. 4. 2007, č. j. 2 As 88/2006 - 56, pub. pod. č. 1392/2007 Sb. NSS*)* následuje a nenachází důvody se od něj odchýlit.

[14] Z odůvodnění rozsudku ze dne 27. 4. 2007, č. j. 5 As 71/2006 - 86 vyplývá, že Městský soud v Praze i Nejvyšší správní soud zaujaly stanovisko, že § 118 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb., předpokládá souběh nároků na příspěvek a na starobní důchod a dává oprávněnému právo volby mezi těmito dávkami. Vznikne-li poživateli příspěvku nárok na starobní důchod, je oprávněn provést volbu mezi příspěvkem a starobním důchodem; starobní důchod si oprávněný zvolí podáním žádosti o přiznání a vyplácení důchodu. Jsou-li splněny podmínky nároku na starobní důchod i jeho výplatu a oprávněný podáním žádosti zvolí starobní důchod, zanikne jeho nárok na příspěvek a volbu již nelze opakovat. Zvolí-li oprávněný příspěvek, může o starobní důchod požádat i později, neboť to žádný zákon nevylučuje.

[15] V nyní posuzované situaci provedl stěžovatel volbu, ve smyslu § 118 odst. 2 zákona č. 186/1992 Sb., svou žádostí dne 3. 4. 2001, kdy požádal o přiznání starobního důchodu. Zcela shodně lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 8. 2006, č. j. 3 As 14/2006 – 115, publikovaným pod č. 1475/2008 Sb. NSS, kde kasační soud dospěl k závěru, že „*Nárok na příspěvek za službu podle § 116 odst. 4 zákona ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, zaniká pouze v tom případě, že policista při souběhu nároků na starobní důchod a na příspěvek za službu zvolil podle § 118 odst. 2 téhož zákona pobírání důchodu, uplatnil žádost o tuto dávku a vznik nároku na důchod byl deklarován správním rozhodnutím*“.

[16] Rovněž povahou výsluhového příspěvku se opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, například v rozsudku ze dne 29. 4. 2010, č. j. 3 Ads 121/2009 - 116, kde uvedl, že se jedná „*o zvláštní dávku poskytovanou jako určitou kompenzaci náročnosti výkonu služby po uplynutí stanoveného počtu let ve služebním poměru. Proto je také tato dávka upravena přímo zákonem o služebním poměru, nikoliv zákonem o důchodovém pojištění. Svou povahou se jedná o výsluhový nárok závislý pouze na odsloužených letech bývalého příslušníka u ozbrojených sborů, nikoliv o dávku určenou k finančnímu pokrytí některé ze sociálních situací (rizik), k němuž jsou určeny dávky důchodového pojištění (stáří, invalidita, ztráta živitele apod.). [...] nelze souhlasit se stěžovatelem v tom, že se jedná o důchodovou dávku, na jejíž přiznání by se vztahovaly obecné předpisy o důchodovém pojištění (zejména zákon č. 155/1995 Sb. a zákon č. 582/1991 Sb.). Služební zákon odkazuje na předpisy důchodového pojištění pouze podpůrně v otázce valorizace a souběhu výsluhového příspěvku s důchodem (§ 159 a § 160 tohoto zákona), z čehož však nelze dovodit ničeho o právním charakteru a účelu této dávky.*“

[17] Taktéž v rozsudku ze dne 24. 3. 2010, č. j. 6 Ads 157/2009 - 90, č. 2071/2010 Sb., Nejvyšší správní soud zdůraznil, že „*starobní důchod a výsluhový příspěvek jsou zcela odlišnými dávkami, které plní odlišné funkce. Zatímco výsluhový příspěvek slouží k zachování životní úrovně příslušníků ozbrojených složek při jejich dalším zaměstnání v civilním životě, starobní důchod má nahradit ztrátu nebo omezení pracovního příjmu, které nastaly v důsledku věku jako sociální události a je tedy realizací práva na přiměřené hmotné zabezpečení podle čl. 30 Listiny [...]. Od toho se pak odvíjí rovněž způsob, jakým zákonodárce koncipuje výpočet těchto dávek neboli tzv. dávkové formule. Ty musí reflektovat všechna specifika jednotlivých plnění a v žádném případě tedy nelze automaticky uplatňovat pravidla, která platí pro stanovení výše dávek v jednom systému i na systém druhý.*“

[18] Za dané situace, kdy kasační námitky jsou založeny pouze na mylném přesvědčení stěžovatele, by bylo nadbytečné reagovat i na všechny jeho (často nelogické a navzájem rozporné) podpůrné argumenty. Soud rovněž plně odkazuje na rozsudky kasačního soudu ze dne 29. 04. 2010, č. j. 3 Ads 121/2009 - 16 a ze dne 10. 2. 2016 č. j. 6 As 122/2015 - 28, ve kterých již v minulosti opakovaně odmítl stejné námitky, jaké vznáší stěžovatel (aplikovatelnost nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 883/04, nicotnost napadeného rozhodnutí apod.), případně též rozsudky ze dne 8. 10. 2020, č. j. 1 As 136/2020, nebo ze dne 20. 8. 2020, č. j. 4 As 95/2020 - 54, na které v této souvislosti odkázal již městský soud.

[19] Z výše uvedeného tak vyplývá, že stěžovatel v kasační stížnosti nepředestřel žádné právní otázky, které by dosud nebyly judikaturou uspokojivě řešeny, či otázky, které by byly v rámci dosavadní rozhodovací praxe řešeny nejednotně. Z odůvodnění napadeného rozsudku je patrné, že městský soud z relevantní judikatury vycházel a z ní vyplývající závěry aplikoval na projednávaný případ.

IV. Závěr a náklady řízení

[20] Nejvyšší správní soud tedy neshledal existenci důvodů přijatelnosti kasační stížnosti, pročež nepřikročil k podrobnému věcnému přezkumu kasačních námitek stěžovatele a kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou (§ 104a odst. 1 s. ř. s).

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Právo na náhradu nákladů řízení však nemá ani úspěšný žalovaný, neboť se jednalo o věc týkající se důchodového pojištění.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. května 2022

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně senátu